

Sedím na Manínci, malom to kopčeku pod Manínom nad Považskou Bystricou, a vychutnávam si na tvári slnečné teplo a čerstvý vietor. Tu často vanie, niektorí padáčkari a turisti to poznajú. Mám to tu veľmi rád. Milujem tento kraj a vždy sa sem budem rád vracieť, i keď ma časom zavialo inam.

Okrem iného aj preto, lebo tu som začal liezť. A tu som sa stal členom prvého horolezeckého klubu. HK Manín. Klub, kde posledné roky fúkal vietor a mnohé zmenil. Ako? Prečítajte si v rozhovore so súčasným predsedom HK Manín Jurajom „Komárom“ Majtánom a trénerom Jurajom „Kvasom“ Kvasnicom.

Oddiel sa dosť zmenil. Akoby v jeho radoch zavial čerstvý vietor. A je na dobrej ceste vývoja pri premene na moderný lezecký klub. Určite sa to odrazilo aj na práci s deťmi...

Komár: Určite. Deckám sa na začiatku venoval hlavné Páčo (Michal Pavlík) a krúžok si nezarábal ani na náklady. Nechceli sme na deťoch zarábať. Počiatočné nadšenie sa začalo postupne vytrácať, keď sme časom zistili, že sa krúžky stali pre niektorých rodičov lacnou úschovňou detí. No a potom prišiel „kapitalista“ Kvaso, ktorý do toho vniesol trošku udržateľného fungovania.

Kvaso: Čo tomu chýbalo, bola komercia. Málokto z mesta a okolia vedel, že tu existuje nejaká lezecká stena, kde sa pracuje i s deťmi. A to bol ten bod, kde sme začali. Propagácia bola hlavne o návšteve škôl, kde som figuroval ja ako „Mauglí“, ktorý za lezením cestoval do rôznych častí sveta. Robili sme premiety, besedy, doniesli na školy plagáty. Samozrejme, malé percento z tých, čo prídu, pri lezení aj zostane. Zo sto detí je to často jeden s talentom, ktorý lezie aj ďalej, keď už krúžok nepotrebuje. Ale našli sa aj takí, napr. Tomáš Buček a Samuel Štefánik. Je to ako hľadanie diamantu v kope hlušiny.

Komár: Ale vieš, prečo bol na to Kvaso ten najvhodnejší? Lebo jemu sa nechce robiť a chodiť do normálnej práce!!! ☺ (smiech, počas ktorého Kvaso hovorí do mikrofónu: „To vôbec nie je pravda, bolo to popri pociťovej práci!!!“) Ale nie... dôležité je, že Kvaso prišiel zo sveta, mal nadšenie a mohol ísť do

Prvé preteky po rekonštrukcii steny.

Čerstvý vietor z Manína

školy robiť promo, keď sme my ostatní boli v práci. To sa nedá robiť po zamestnaní, keď už deti v školách nie sú.

Kolko detí ste takto nabrali?

Kvaso: To je dosť ťažko povedať. Začali sme takto cca 5 – 6 rokov dozadu. Mávali sme skoro 60 detí, t. j. na trimester dvaja inštruktori. Z toho cca 50 % boli húpači (deti, ktoré lezú s radosťou a berú lezenie ako hru), menšia časť boli deti, ktoré už niečo ťažšie liezli a napredovali. Najmenšiu skupinu tvorí Elite team – 6 detí. K nim má klub špeciálny prístup aj čo sa týka podpory. Takže cca 10 % vyprofilovaných lezcov z celej skupiny a úspešní na skalách dvaja.

Aký bol názor členov klubu na túto vašu aktivitu?

Komár: Stretli sme sa aj s názorom, že lezecká stena je rakva manínskeho lezenia. Ľudia

nechápali, že práve stena je ideálna na prvý kontakt s mládežou. Nemôžeme brať hneď všetkých na skaly. Časom sa ukázalo, že táto činnosť má budúcnosť aj pre lezenie na skalách a v horách. V tomto roku máme v reprezentácii 4 našich členov (Tomáš Buček, Tomáš Plevko, Samuel Štefánik, Adam Kaniak) a 2 v rozšírenom výbere (Filip Buček, Jakub Papšo). Z nich len Tomáš Plevko (člen repre od roku 2012 až do 2019) neprešiel nejakou verziou detského krúžku.

Z Elite teamu vyrástli lezci, ktorých možno teraz v pohode nazvať dospeláci.

A ako teraz ďalej s novými deťmi?

Kvaso: To, čo sme museli nielen my, ale aj decká počas pandémie dodržiavať, všetko rozhodilo. Určite teda nie len korona. Ale tak nejak sa to časovo stretlo. Presúvanie tréningov, obmedzenia, rozbitie zabehnutého systému. Deti boli zvyknuté na nejaké hodiny,

Logá HK Manín. Jedno ako spojenie do minulosti a druhé sa pozerá do budúcnosti.

čo dostávajú. Mnohé oblasti, ktoré fungujú dobrovoľne, by sa mali sprofesionálniť aj tým, že ich činnosti nebude zadarmo. Aj mnohí z tých, ktorí ich vykonávajú, by k tomu pristupovali profesionálnejšie. Pomaličky sa týmto smerom veci menia, ale je v tom dosť skostnatelého a ide to ťažko. Toto by malo byť dané systémovo, od začiatku, aby tam nebolo možné improvizovať a hľadať rôzne obchádzky a slučky, čo pri profesionálnom prístupe nemá čo robiť.

Profesionalita je samozrejme dôležitá nielen komerčne, ale i pri vzdelaní a spôsobilosti tých, čo sa deťom venujú.

Kvaso: Páčo je inštruktor skalného lezenia. Ja mám trénerskú licenciu C. Preto sa ja zameriavam na tú športovú stránku lezenia, individuálny prístup, tréningové plány a podobne. Trošku je to zložitejšie, keď máš deti mnohých vekových kategórií na jednom tréningu. Robím prípravu každému zvlášť a snažím sa to skĺbiť, aby mohli trénovať spolu. Samozrejme, zameriavam sa aj na preteky a prispôbujem tomu aj tréningové plány.

Komár: Verím, že ideme správnym smerom. Pre mňa nie je až tak dôležitý jednorazový úspech jednotlivca. Ak idú pravidelne na medzinárodné preteky viacerí lezci z klubu a vidím ich osobný progres, tak je to pre mňa hodnotnejšie. Osobný progres treba hodnotiť v širšom kontexte a nepozerať sa len na umiestnenia.

Kvaso: Na tých europákoch je to už skutočne ťažké. Tam každé umiestnenie je dobré. Už nominácia a účasť je pre nich dôležitá.

No ale, nejak sa mi donieslo niečo o vyhorení... Pokračujete v tomto super trende?

Kvaso: No vieš... korona dosť zamiešala karty. Momentálne sa s deckami veľmi ►

rytmus a zrazu som im len mohol sporadicky zavolať: „Teraz môžeme!“ A o nejaký čas, že zase nie. A aj to vtedy nemohli všetci. Okrem Elite teamu neliezli počas pandémie v podstate žiadne iné deti. Teraz pred prázdninami to už nemalo veľmi zmysel rozbiehať.

Komár: My sme tie štátne nariadenia poctivo dodržiavali. Nie sme čisto komerčná stena, stavíme na spolupráci s mnohými organizáciami a mestom, naša činnosť je viditeľná, nedodržiavaním predpisov by sme si, okrem iného, zničili i reputáciu.

A ako teda ďalej?

Kvaso: V podstate začať znovu. Celé promo, nábor, celú prácu odznova. Predstava, že sa nám podarí získať deti späť a budeme musieť znova zavrieť veľmi na motivácii nepridá.

A čo rodičia? Lezeckí i nelezeckí.

Ako spolupracujú? A či vôbec?

Kvaso: Zo začiatku to bolo skôr ako odloženie detí, ale keď už prichádzajú úspechy, začali sa samozrejme zapájať. Mnohí to vidia tak, že krúžky sú pre nás zárobkový podnik.

Ale nerobíte to zadarmo?

Kvaso: Nerobíme, ale tento príjem sú len „service money“. Pokryje ti to náklady, ale neuživilo by ťa to. Keby som nemal aj iné zdroje príjmov, tak si toto isto nedovolím

robiť. S časom je to tak, že si tu síce 4 hodiny denne, ale častokrát to musí byť od 13.00 do 17.00. Nemôžeš prísť na 8.00 ráno ako do roboty, keď sú deti v škole. Je to vlastne také nesystémové pre jedinca.

Takže to nie je na systéme bezplatného „dobrovoľníctva“?

Kvaso: Nie, to by sa malo zakázať. © Keď ľudia totiž dostanú niečo zadarmo, častokrát si to vôbec nevážia a nevidia hodnotu toho,

Prezentácia lezenia v meste.

Vo Vysokých Tatrách.

Otvorenie po rekonštrukcii bolo s programom pre verejnosť.

Samo Štefánik.

nestetávame, maximálne konzultujeme situáciu pred a po pretekoch. Sem tam spoločne ideme liezť, zoberieme ich do LA SKALY, Zlína, ale je to také vyladovacie obdobie. Teraz sa snažíme s deckami čo najviac liezť na výkon, na flash, báchať bomby. Ak bude možná kondičná príprava v zime, tak zase ideme do toho. Ale klasické krúžky sú úplne mŕtve ako nemecký lunchmeat. Zo začiatku som to celkom privítal, že si trochu oddýchnem a naberiem druhý dych, čo akoby začal dochádzať. Naakumulovať novú energiu, nápady, výzvy. Keď to ktokoľvek robí nejakých 5 rokov, už sa tá passion pomaličky zmení na rutinu.

Asi by proti tejto hrozbe rutiny dosť pomohli také tí „inštruktori – húpači“, ktorí s deťmi lezú to, čo im tréner povie...

Kvaso: Hej, len my sme boli obmedzení

ľuďmi aj možnosťami haly, kým sme nerozšírili stenu.

Komár: To bol jeden z dôvodov prestavby steny. (Kvaso dôverne do mikrofónu: „To bol môj nápad!“ ☺) Bola stavaná pre športových lezcov, na tréning a niekde bokom boli časti, kde si sa len rozliezol. Teraz si tu zalezie viac priemerných lezcov alebo detí. Títo tu dovtedy nemali veľmi čo liezť.

Beriete deti z krúžku aj do hôr?

Komár: Lezenie v horách musí byť o osobnom rozhodnutí každého jednotlivca. Tu nie je vhodné tlačiť veľmi na pílu. Snažíme sa skôr deťom sprostredkovať to, čo k horskému lezeniu pritiaholo nás. Skôr než sme začali v horách liezť, tak sme do nich chodili ako turisti. Vytvárali sme si k horám vzťah. Z toho dôvodu sme s deťmi z Elite teamu v minulosti absolvovali výjazd do Tatier. Prespali sme na chate a prešli pár sediel. Sme horolezecký klub, ktorý pokrýva všetky oblasti lezenia. Nie sme monotematický. To nás odlišuje od klubov, ktoré sa venujú športovému lezeniu.

A čo vás najviac škrie, trápi, s čím máte problém v mori slovenského lezenia a jeho jediného oficiálneho, registrovaného ostrova a základne menom JAMES?

Komár: Kedysi platilo, že JAMES sme boli my a klub bol JAMES. Bolo to spojené. Neoddeliteľné. Lenže život sa zmenil. Tieto dve organizácie sú samostatné, snažia sa prežiť a robia veci, čo ich vzájomne vzdalujú.

A čo by ste vy potrebovali, aby sa zmenilo, stalo, dialo?

Komár: Ono ani netreba veľmi vymýšľať, čo by nám pomohlo. Stačí sa pozrieť tam, kde už to funguje, napr. pri spolupráci ČHS

Od spoločnosti Tesco sme získali grant na nákup vybavenia pre detský krúžok.

s lezeckými stenami. Pomôcť stenám s nákupom chytov, ktoré sa používajú na medzinárodných pretekoch. Zaplatiť stavačov, aby z nich postavili svetákové cesty. Čisto z komerčného hladiska sa to žiadnej stene neoplatí. Tie chyty sú extrémne drahé a ťažké cesty lezie len veľmi úzka skupina ľudí.

Kvaso: Ťažké detské cesty. To nikdy nebude mať. A prečo? Náročnú detskú cestu, prispôbenú ich parametrom, nevyužiješ v komerčnej hale. A aj stavač musí byť frajer, aby vedel, čo to obnáša.

Komár: Aj na našej stene sa dá vychovať špičkový, pokojne 9bčkový lezec. To je ako s prípravou na maratón. Tiež nebeháš zakaždým maratónsku trať, trénuješ s čiastkovými cieľmi, špecifickou prípravou, aby ten športovec nakoniec podal ten najlepší výkon na pretekoch. Pri lezení to znamená byť flexibilný, meniť cesty a mať možnosť tu postaviť ťažké cesty, skvalitniť chyty. To sú ďalšie desiatky tisíc eur. Jedna kvalitná cesta vyjde pokojne aj na 3500 €. Toto je priestor pre JAMES. Spoliehať sa na lezecké steny, že budú donekonečna dotovať športové lezenie na Slovensku nie je udržateľné.

Ale v klube sa nemenili len chyty a profily. Mnohé, čo sa týka fungovania pri lezení, sa zmenilo.

Komár: Jasné, mnohé, okrem lezeckej plochy steny aj jedno s druhým. Napríklad sme zaviedli samoobslužný systém. Obsluhu máme len v najvyťaženejšie hodiny, ale po nejakých formalitách a podpisoch má návštevník kartu, ktorou si otvorí a môže liezť aj v čase, keď nie

je na stene obsluha. Teda kedykoľvek 7.00 – 22.00. Vstupy sú predplatené na karte. Kartu priloží na čítačku a na tablete vidí počet zostávajúcich vstupov. Keď si vstupy minie, tak si ich môže kúpiť cez e-shop. Teoreticky celý rok sa nemusí s nikým stretnúť. Tento systém nám veľmi pomohol aj počas pandémie.

V HK Manín sa teda udiali pod závanmi čerstvého vetra z Manína mnohé pozitívne zmeny. Tu je malý sumár technických vylepšení na stene a v hale:

- Plochu steny sme presunutím bouldrovky do priestoru starej posilňovne a dostavaním nových profilov zväčšili o takmer 250 m² na súčasných 650 m² lezeckej plochy.
- Na „starej“ stene bolo možné postaviť do 70 ciest, teraz ich máme niečo cez 100, vrátane tých detských.
- Zväčšili sme aj plochu bouldrovky, postavili veľký a kvalitný kampus.

HK Manín zachytil čerstvý vietor a na jeho vlne sa zaradil medzi moderné kluby. Verím, že všetkých, čo nechávajú pri tejto práci mnoho energie i srdce to nadšenie neopustí a o ďalších pozitívnych zmenách budeme čoskoro znovu počuť. Držím palce do budúcnosti, kamaráti.

BEAL THE DYNAMIC COMPANY SKALNÉ LEZENIE

Bezpečný pohyb na skalách s lanom odolným proti vode i prachu.

JOKER 9,1 mm

1 1/2

Jednoduché • polovičné • dvojité lano

Impregnácia opletu

Spojenie jadra aj opletu

Ošetrenie opletu infračerveným svetlom

BEAL Joker 9,1mm

CAMP

CAMP DYON

132 ROKOV NA TRHU

CAMP ATOM

CAMP PHOTON

CAMP NANO 22g

CAMP since 1889

www.totaloutdoor.sk